

Хоменко О. О.

студентка групи СП-11 ФСП НТУУ «КПІ»

науковий керівник: **Борець Л.В.**

доцент ФСП НТУУ «КПІ», к.ю.н., доцент

***ОСОБЛИВОСТІ ВІДКРИТТЯ ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ ПРО
НАДАННЯ НЕПОВНОЛІТНІЙ ОСОБІ ПОВНОЇ ЦИВІЛЬНОЇ
ДІЄЗДАТНОСТІ***

Нестабільна економічна ситуація в Україні, яка склалася в останнє десятиріччя, вплинула на всі сфери суспільного життя, в тому числі і на процес дорослішання підлітків. Низький сукупний дохід в українських родинах призводить до раннього соціального зростання неповнолітніх, посилює їх прагнення до фінансової незалежності. Цьому може сприяти можливість отримання повної цивільної дієздатності неповнолітніми особами, або інститут емансипації.

Актуальність даної теми зумовлена недостатнім рівнем дослідженості інституту емансипації у науці цивільно-процесуального права. Механізм отримання неповнолітніми особами повної цивільної дієздатності наразі недостатньо ефективний і потребує постійного вдосконалення.

Відповідно до ч. 1 ст. 35 ЦК України, повна цивільна дієздатність може бути надана фізичній особі, яка досягла шістнадцяти років і працює за трудовим договором, а також неповнолітній особі, яка записана матір'ю або батьком дитини. У ч. 3 цієї ж статті вказано, що повна цивільна дієздатність може бути надана фізичній особі, яка досягла шістнадцяти років і яка бажає займатися підприємницькою діяльністю.

ЦК України визначає, що неповнолітній особі може бути надано повну цивільну дієздатність за рішенням органів опіки та піклування, а підставою для відповідного рішення має бути письмова згода батьків (усиновлювачів) або піклувальника. У разі відсутності такої згоди або у випадку відмови органів опіки та піклування, питання про емансипацію неповнолітньої особи вирішується у порядку окремого провадження, згідно з вимогами статей 242-245 ЦПК України.

Проаналізувавши положення ЦК і ЦПК України, які регулюють інститут емансипації, можна знайти деякі неточності і протиріччя. Зокрема, неузгодженість ЦК і ЦПК України щодо регулювання віку особи, наділеною правосуб'єктністю бути ініціатором провадження у даній категорії справ. Згідно із ч. 1 ст. 242 ЦПК України, заява про надання повної цивільної дієздатності, може бути подана лише у передбачених ЦКУ випадках, неповнолітньою особою, яка досягла 16-річного віку. Водночас, з положень ст. 35 ЦК України випливає, що повна цивільна дієздатність може бути надана особі, яка досягла 14 років (у випадках, коли вона записана матір'ю чи батьком дитини). У зв'язку з цим постає питання: як неповнолітня особа яка не досягла

16-річного віку, за наявності законних підстав, може ініціювати провадження у справі про надання їй повної цивільної дієздатності? Без сумніву, положення ЦК України та ЦПК України потребують уточнень, для уникнення подальших проблем з їх тлумаченням.

Відкритим залишається не лише питання про вік особи заявника у даній категорії справ. Проблему породжує той факт, що законодавством не закріплено, які документи повинна подати неповнолітня особа разом із заявою про емансипацію. У зв'язку з цим, на практиці, органи опіки та піклування можуть ставити різні вимоги до форми документів, які мають бути подані. Так як іноді до складу вимог вищевказаних органів входить нотаріальне посвідчення згоди законних представників неповнолітньої особи, це дає їм змогу відмовити у дозволі на емансипацію неповнолітнього на підставі того, що згоду його законних представників буде оформлено лише відповідною відміткою в заяві неповнолітнього.

Підсумовуючи викладене, слід визнати що існує низка проблем пов'язаних з правовим регулюванням судового порядку емансипації чинним законодавством України. Без усунення прогалин у законодавстві неможливо говорити про ефективну і чітко визначену процедуру надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності.

Література:

1. Цивільний процесуальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та доповненнями станом на 1 вересня 2013 року.: (ОФІЦ. ТЕКСТ) – Київ. : Паливода А.В., 2013. – 204 с.

2. Цивільний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 27 вересня 2012 року.: (ОФІЦ. ТЕКСТ) – Київ. : Паливода А.В., 2012. – 380 с.